

Številka: 112-3/64
Datum: 11/1-1965

VSEM REFERATOM ZA UGOTAVLJANJE
DELOVNE IN POSEBNE DOBE
SKUPŠČIN OBČIN OKRAJA KOPER

ZADEVA: Navodilo o kriterijih za natančnejše določanje časa, ki se po členih 29 do 32 zakona o pokojninskem zavarovanju šteje za pokojnino

Na podlagi sklepa, ki je bil sprejet dne 8. oktobra 1964 v Novi Gorici na skupnem sestanku, ki so se ga udeležili referenti za ugotavljanje delovne in posebne dobe skupščin občin našega okraja in zastopniki zveze združenj borcev NOV, da se republiškem sekretariatu za delo SRS v Ljubljani pošlje vprašanja, ki so se na sestanku pokazala kot nejasna, je tukajšnji oddelek z dopisom z dne 14. oktobra zaprosil navedeni organ, da mu odgovori na naslednja vprašanja:

1. Glede posebne dobe, ki se šteje dvojno, je pod točko 2 in 3 določeno, da se ta pravica prizna tudi tistim borcem v stalnem sestavu poveljstva območja ter njemu podrejenih organov in borcem v stalnem sestavu krajevnega poveljstva ter njemu podrejenih organov. Pri tem nastane vprašanje ali ta predpis zajema tudi tiste, ki so bili v vaški zaščiti, narodni zaščiti in v delavskih četah. Na sestanku se je pokazalo, da je treba pojem "stalni sestav poveljstva območja in njemu podrejenih organov in enot" ter "stalni sestav krajevnega poveljstva in njemu podrejenih organov in enot" podrobno obrazložiti, da se bo mogel predpis v danih primerih pravilno uporabljati.
2. Pod točko 6 je določeno, da se lahko zavarovancem, ki so imeli v svojem aktivnem in organiziranem delu krajše prekinitve, takšno delo kljub temu šteje dvojno, pod pogojem, da so bile take prekinitve kratkotrajne in da je zavarovaneec najpozneje v treh mesecih od dneva prekinitve stopil v NOV ali obnovil zveze z vodstvom KPJ. Pri tem pa so prizadeti tisti aktivisti, ki so bili poslani v specialni bataljon italijanske vojske in so bili v bataljonu več kot tri mesece. Preden so bili poslani v ta bataljon, so delali aktivno in organizirano ter so nadaljevali s takim delom potem, ko so prenehali biti pripadniki tega bataljona. Ali se jim more šteti aktivno in organizirano delo, kljub temu, da je zaradi povsem objektivnih okoliščin, ko so bili v bataljonu, trajala prekinitve več kot tri mesece?
3. Pod točko 4/2 je določeno, da se šteje dvojno čas do 15. maja 1945 pripadnikom predvojnega revolucionarnega gibanja, ki so se kot takšni leta 1941 znašli v zaporu oziro-

ma koncentracijskem taborišču in tam nadaljevali svoje delo za narodnoosvobodilno gibanje. Ali se lahko kot pripadniki predvojnega revolucionarnega gibanja, smatrajo tudi pripadniki organizacije Tiger, to je organizacije, ki je pred vojno delovala na Primorskem?

4. Pod točko 5 - stran 679 - desno zgoraj, je določeno, da se dvojno šteje čas, prebit v oboroženih vojaških formacijah protifašističnega gibanja ali v oboroženem protifašističnem boju v drugih državah. Pri tem je navedeno, da udeležba v oboroženi formaciji ne daje pravice do priznanja statusa borca, če ni taka formacija vršila oborožene akcije proti okupatorju. V primeru, da je formacija vršila oborožene akcije, tedaj se prizna pripadniku take formacije status borca. Ali je tak borec deležen istih ugodnosti kot udeleženec NOB pred 9. septembrom 1943?
5. Po 6. točki navodila - stran 679 - se zavarovancu prizna čas, ko je bil v zavezniški vojski, le pod pogojem, da se je udeležil bojov na katerikoli zavezniški fronti. Gre za pogoj, ki ga zakon o pokojninskem zavarovanju ne določa. Po sedanji praksi se je pripadništvo k zavezniški vojski priznalo ne glede na to ali je bil v edinici, ki se je borila na fronti ali pa na ozemlju izven dosega vojnih operacij. V praksi bo s tem prihajalo do razlik med tistim pripadnikom zavezniške vojske, ki je bil n.pr. med vojno na ozemlju ZDA in ki je to pravico že uveljavil ter ima ta čas priznan dvojno, in tistim, ki je bil v edinici, ki prav tako ni bila na fronti, pa bo čas, prebit v zavezniški vojski, uveljavljal šele sedaj. Isto velja tudi za pripadnike kraljeve vojske v Egiptu. Čas, prebit v tej vojski, se je po prejetih navodilih štél dvojno, medtem ko po navodilu ni osnove, ker je bila ta vojska stacionirana na Bližnjem vzhodu, to je izven dosega vojnih operacij.
6. Poleg teh vprašanj, je bilo na sestanku iznešeno, da komisija SRS po 172. členu zakona o pokojninskem zavarovanju ne daje mnenj za čas, prebit v specialnem bataljonu italijanske vojske, kar pa bi v skladu sodbé vrhovnega sodišča SR Slovenije morala, ko gre za zavarovance, ki so pred odhodom in po prihodu iz specialnega bataljona, aktivno in organizirano delali.

Republiški sekretariat za delo SRS v Ljubljani nam je pod št. 112-14/64 z dne 9. decembra 1964 poslal dopis, ki zajema odgovore na zastavljena vprašanja. Dopis, ki je došel k tukajšnji skupščini dne 24. decembra 1964, se glasi dobesedno:

"Glede vprašanj, ki ste jih zastavili, smo vprašali za mnenje republiški odbor Združenja zveze borcev in prosili Republiški zavod za socialno zavarovanje, naj nam sporočijo, kako so se reševala ta vprašanja v dosedanji praksi. Po dosedanji praksi in po našem mnenju so odgovori takile:

1. "Poveljstva območja" in "krajevna poveljstva" so bivše komande področja v času NOV: to so bile vojaško organizirane enote, ki so imele svoj sedež izven okupiranih krajev.

in mest.

Nasprotno so bile vaške zaščite in narodna zaščita civilne formacije, sicer po potrebi oborožene, ki pa niso imele vojaškega statusa, temveč sestavljene - posebno v mestih - od aktivistov, ki so uživali največje zaupanje organizatorjev NOV. Delavske čete pravitako niso bile v sestavu vojaških formacij.

Zato je ocenjevati udeležbo navedenih formacij; vaška zaščita, narodna zaščita in delavski bataljoni oz. čete predvsem z vidika, ali je bilo delo navedenih članov ter organizacij aktivno in organizirano v smislu aktivističnega delovanja (2. točka natančnejših navodil), ne pa s stališča pripadnosti k vojaškim, to je borbenim edinicam NOV. Sama pripadnost k vaški zaščiti, narodni zaščiti in k delavskim četam torej ne zadostuje za dvojno štetje časa udeležbe v NOV.

2. Primorski Slovenci, poslanò v t.i. specialni bataljon (večinoma na Sardiniji), niso bili v statusu vojnih ujetnikov ali internirancev, temveč so bili pripadniki redne italijanske vojske. Zato je treba ocenjevati to obdobje s stališča aktivnega in organiziranega delovanja za NOV, za kar so pristojne organizacije ZVB. Kolikor je bil pripadnik takega specialnega bataljona poprej aktivist NOV in je nadaljeval tako delo - v mejah možnosti - tudi v času, ko je bil v specialnem bataljonu, mu je treba priznati to obdobje dvojno iz naslova aktivnega in organiziranega dela za NOV. Za to pa ni pristojna posebna komisija iz 172. člena ZPZ. Kolikor pa so v času, ko so bili v specialnem bataljonu, povsem prekinili z delom za NOV za več kot tri mesece, izgubijo status udeleženca NOV v smislu natančnejših navodil.
3. Pripadniki revolucionarne organizacije TIGR (Trst, Istra, Gorica, Reka) se štejejo za pripadnike revolucionarne organizacije, ki so obseženi v 3. točki 31. člena ZPZ, in se jim kot takim lahko prizna dvojno štetje udeležbe v NOV.
4. Udeležba v protifašističnih formacijah v drugih državah ne daje statusa udeleženca NOV po naših predpisih, temveč le pravico do dvojnega štetja let ob pogoju, da je formacija vršila oboroženo borbo. Natančnejša navodila so glede tega neprecizna, ker zamenjujejo status borca s pravico dvojnega štetja let.
5. Glede štetja časa pripadnikom zavezniških armad, vštrevši takozvani kraljevski bataljon v Egiptu, se bo treba držati 6. točke navodila.
6. Ker se služba v specialnem bataljonu ne šteje za zapor, internacijo ali konfinacijo, vprašanje v zvezi s službo v tej enoti ne spada v pristojnost komisije iz 172. člena ZPZ."

Žig: SOCIALISTIČNA REPUBLIKA
SLOVENIJA SKUPŠČINA OKRAJA
KOPER Oddelek za upravno
pravne zadeve 1

Za Načelnik
Boris Filli
podpis nečitljiv

OBVEŠČENI:

1. Zveza združenj borcev NOV
okraja Koper
2. Komunalni zavod za socialno
zavarovanje Nova Gorica
3. Komunalni zavod za socialno
zavarovanje Koper

PREPIS JE TOČEN

Koper, dne 24/1-1965

Vodja pisarne:

lavre

Ladisa STRITOF
Rimska pot 9 6000 Koper